

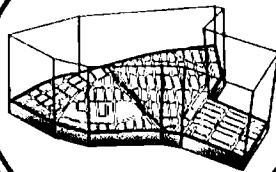
שמחים לשרת

VAAD TIKIN EIREVIN

of WILLIAMSBURG

288 Keap St. Brooklyn NY 11211

(718) 387-4498

ולערב עירוב

וועד תיקון עירובין

דוויליאמסבורג

כהסגחת ובפיקוח ב"ד המיוחד לעניני עירובין

ערש"ק לסדר איש על מחנהו ואיש על דגלו
מ"ג למב"ד

בעזה"ת. גליון ז'

שבע שבתות תמימות

ברוב שיר ושבח לד' הטוב, עומדים אנו בשער הגליון השביעיית הודות לשמו יתברך על אשר שם חלקינו להיות בין מזכי הרבים ולהציל רבבות היהודים דרי שכונת וויליאמסבורג יצ"ו בשבתות אלו מטלטול והוצאה בשוגג ולזכותם בעונג שבת כראוי, וחסדי ה' כי לא תמנו שכבר עברה עלינו שבע שבתות תמימות באין פרץ ואין יוצאת ברחובותינו באיסור הוצאה, כה יתן ד' וכה יוסיף להוסיף חיל ואומץ להיות תמיד בין מזכי הרבים שאין תטא בא על ידם.

והנה שמוע שמענו שישנם אנשים שואלים זה לזה, כי אם אמנם שתיקון עירובין היא מצוה מדברי סופרים, וגם אמנה שרבותינו הפוסקים ראשונים ואחרונים ושאר מאורי הדורות הפליגו במעלתה ובשכרה דעבידי דאתי מיני, אולם יתכן שכל אלו נאמר רק באופן שהדבר מוסכם לכל ואין מי ערעור בדבר, אבל במקום שיש איזה מערערים בתיקון העירובין מאיזה סיבה שהיא, אולי יפה בהן מעלת הפרישה ממעלת הדרישה, ושב ואל תעשה עדיף.

אמנם, לאמיתו של דבר, לא כן הורינו רבותינו הפוסקים זצ"ל, דלבד מה שמפורש יוצא מדברי הפוסקים ש"מחמת גודל חלול שבת הנצמח ע"ז מוכרחים לחזור ולחפש על כל צדדי ההיתר להתיר הטלטול, ר"חובה עלינו לחפש בחורין ובסדקין אחרי פתח היתר כדי להנצל מן חלול שבת ח"ו" (ש"ת מהר"א הלוי ח"ב סי' ק"ח), והאריכו בתשובות "למצוא היתר לעשות עירוב בצורת הפתח כמנהגינו כי הרבה מכשולים באים באין עירוב" (ש"ת דברי חיים ח"ב סי' ל"ג), ויש לישב הרבה המתירין כי באמת הוא להרים מכשול" (ש"ת ח' הר"ם א"ח סי' ד'), ר"חלילה להרהר אחרי הוראתם (שהקילו בענין רה"ר) בשעת הדחק, כי ידוע כי קלקול העירוב מביא לידי עבירות חמורות" (ש"ת ישועות מלכו סי' כ"ה), עוד זאת, שכאשר נבא לחקור ברברי הפוסקים הראשונים שיצאו בדברים בוטים וחריפים נגד אלו שהתנגדו לתקן עירובין בעידם, נוכל להבחין בצורה ברורה כי כל אלו המתנגדים לעשיית העירוב היו מנמקים התנגדותם עפ"י ההלכה, ולא באו עם חששות ומכשולות חדשות אשר לא שיערום אבותינו ורבותינו, או מצד שהתרטלו בדבר, אלא שראו בדבר הלכה במקורות הש"ס ופוסקים קדמונים מקום וצדדים להחמיר, והצטרפו אליהם עוד פוסקים אחרים לאיסור, ורוקא נגד אלו יצאו רבותינו חוצץ להנטותם לדרך הישרה לעשות כתיקון ח"ל לבלתי להחמיר יותר מדאי.

בראש וראשונה נצטט בזה את דברי הרא"ש בתשובותיו (כלל כא סימן ח) שנשאל אודות איזה רב בשם רבי יעקב ב"ר משה (עצם העובדא לא מופיע במהדורות הישנות של ש"ת הרא"ש, אבל בש"ת הרא"ש הנדמ"ח ניתוסף עוד שתי תשובות בזה הענין, ומשם תדרשנו לטובה. ועיי"ש שמתחילה מכנהו הרא"ש בשם "החכם" לשון המוכח דלאו קטלא קניא באגמא הוא), שמנע בעד בני עירו מלתקן המבואות לצורך עירובין, יען אשר עירו היתה מוקפת חומה, ובכל העיר דרו גויים, ורק באיזה שכונה בתוך העיר דרו היהודים, והרב ההוא החמיר שלא לתקן עירוב סביב שכונת היהודים מאחר שא"א לשכור רשות הגויים בשביל העיר, ונמצא שהגויים שמחוץ להשכונה היהודית יאסרו בדריסת הרגל על תושבי השכונה היהודית, הואיל ואפשר לערב כל העיר ביחד (עיי' שערי תשובה סי' ר"ח סק"ב). וכתב אליו הרא"ש ז"ל שיעשה סביב שכונת היהודים מחיצות של צורת הפתח, ובכך א"צ עוד לשכור רשותם של הגויים, ודי בזה ששוכר רשויותיהם של הגויים הדדים בתוך השכונה. בענין זה התקיימה ביניהם חליפת מכתבים שהרב בנה והביא ראיות לשיטתו מש"ס והפוסקים, ואילו הרא"ש סתר כל ראיותיו ונשאר בדעתו שצוה"פ מהני בכח"ג.

ובאמת, כד נסייר בזה בדברי הפוסקים נראה שיש מקום גדול להחמיר כדברי אותו הרב, עיי' תשו' מהר"ח אור זרוע סי' פ"א שכתב לפקפק דמבואות המפולשין לרה"ר של כותים לא יתחלק בצורת הפתח, עיי"ש באורך. ועיי' עוד בתו"א סי' צ"ה ס"ק י"ח י"ט שנוטה להחמיר בזה לכתחילה אם חומת העיר מוקף כהלכתו, וכותב שאם אפשר לפרוץ מה שחוץ לעירוב עדיף טפי, דיהי' השיור אסור משום חסרון מחיצות, ובכך יועיל צוה"פ להכשיר שכונת היהודים שלא יאסרו עליהם הכותים. ובפשטות יש לתלות שיטת אותו הרב בזה דס"ל שצוה"פ לא הוי מחיצה מן התורה, ולכן אין מועיל צוה"פ להפסיק במבואות המפולשין לרה"ר של כותים, ובדעתו זה מחזיקים גם רבינו חננאל ורב האי גאון ועוד מהראשונים, ולעומת זה הרא"ש אויל לשיטתו בסי' י"ג שדעתו דצוה"פ הוי מחיצה גמורה מן התורה. ועכ"פ הרא"ש מדעתו דעת תורה הי' מיקל בזה הדין והורה גם לאותו רב להקל ולתקן העירוב.

ואחר שאותו הרב לא הקשיב לדעתו של הרא"ש ונשאר בחומרותו ולשם כך לא תיקן עירוב בעירו, כתב אליו הרא"ש ז"ל בלשון הזה: "אתה רבי יעקב רבי משה דבאליניסאי, כבר כתבתי לך על ענין העירוב, שנהגו בכל גליות ישראל להתיר מבואותיהם המפולשין בין הכותים בצורת פתח, ואתה אסרת אותו לקהל פריזש. וכתבת לי ראיותיך, ואני הודעתך שאין בהם ממש. והזהרתך שתחזור בך, ותאמר לקהל שיתקנו מבואותיהם כאשר הורגלו עפ"י גדוליהם, והנה הגדל לי שאתה עומד במרדך, ואתה מכשיל את הרבים בחלול שבת. לכן אני גוזר עליך, אחר שניתן לך כתב זה בעדים, שתתקן המבואות המפולשין לרשות הרבים, של כותים, בצורת פתח, תוך שבועיים אחר שתראה כתב זה, ואם לא תתקן המבואות כאשר כתבתי, אני מנדה אותך. ואם היית בימי הסנהדרין היו ממיתין אותך, כי אתה בא לעקור תלמוד שסידר רב אשי, ולחלוק על כל הגדולים שהיו ער היום הזה, אותם שמתו ז"ל, ואת אשר המה חיים עד הנה. לכן חזור בך ואל תטוש תורת משה רבינו ע"ה". ואחר שהרב עמד בעקשותו ולא הטה אוזן קשבת לדברי הרא"ש אלו, עוד הרא"ש ז"ל מכתב להרב החכם רבי יעקב ס"ט בר יצחק ט"ע (הובא שם סי' ט), שישתדל לקיים בו פסק ולהחרימו מעדת ישראל, וז"ל: "הכתב ששלחתי לאותו חסר מות, ואתה ואחר תנוס לו, ואם לא יחזור בו אני מתרה בך ואת כל הקהל שנהגו בו נידוי, באותו המשוגע יעקב בר משה, וירחיקוהו ויבדילוהו מערת ישראל. כל דבר זה צריך חיזוק, שלא יבא כל שוטה תסר דעת לבטל תורת מרע"ה. ואם יעמוד במרדו, ולא ינהג דין מנודה בעצמו, אני גוזר עליו במצות אדונינו המלך יר"ה, שיתן אלף זוז למושל העיר. ואני גוזר עליך רבי יעקב, שתמסור כתבי זה למושל העיר, שיגבה ממנו קנס הגזר. ואם כל זה לא יועיל, גוזרני עליך שתודיעני הכל. ומצוה לנדויות בכל הקהלות ספרד, וגם ידונו אותו למות בדין זקן ממרה, כי אנו חייבין למסור נפשותינו על תורת האלהים, ולבער עושה הרעה מקרבינו".

והדברים מדברים בעד עצמם ומבהילים על הרעיון, שאתר שזה הביא ראיות ברורות בהלכה שא"א לו לתקן עירוב בעירו, עכ"ז ראה בו הרא"ש כעוקר המשך בע"ז

מתורתן של ראשונים

התשבץ נשאל אם יש חשש עבירה בתיקוני מבואות לת"ח (ע"י בדבר המערכת), והשיב: חס ושלוס, אבל הזריו הרי זה משובח, אדרבה, הם תמהים בגמרא על מי שאפשר לו לתקן ואינו מתקן, דאמרין בפרק הדר (עירובין סח). א"ל רבה בר רב חנן לאבין, מבואה דדירין בה תרי גברי רברבי כרבנן, לא להוי ליה עירוב ולא שיתוף? א"ל, מאי נעביד, מר לאו ארתיה, אנו טרידנא בגירסאי, אינהו לא משנחי. ונראה מכאן, שאלמלא טרדת הגירסא, דרך ת"ח הוא לתקן, ומי שלבו נוקפו בזה, הדיטוטות גמורה היא, או מינות נזרקה בו, וחזות גדולה היא למתקן. ובפ"ק דביצה (טז:) אמרין התם (תחלת הוראה דהאי צורבא מרבנן לקלולא, בשלמא לקולא קאמר, היינו קלקולא. אלא אי אמרת לחומר, מאי קלקולא איכא? כיון דמקלקלי בה רבים היינו קלקולא. ופרש"י ששוכחין ומטלטלין בלא עירוב), דמאן דאורי לאיסורא, הויא הוראה לקלקולא, משום דמקלקלי בה רבים ובאים לטלטל בלא עירוב.

(שו"ת משנ"ץ ח"ב סי' ל"ו)

מבארות רבותינו

נתגלגל על הוצאה מרשות לרשות בשבת ונתקן בתקנו תיקון העירוב

מתוך מכתב הרמח"ל רבנו ה"ר באסאן, בו מגלה לו שורש נשמתו, וד"ל: הנה הגדול ירום ונשא, פנת יקרת אבן הראשה, נו"ו. פניני אמרתיו, אמרים נעימים מליאים חכמה והשכל, ראייתו ואשמח מאד, כי כאיש נבורתו, לתפוש מגן ולהוריק חרב לקראת מתקוממים על האמת ועל השלוס ולתור מנוחה אל עם ה', וכאשר צוני עשיתי, ולא אחרתי... ועל אשר חפץ ל"ת שאכתוב לו על עניניו, בקיצור ואומר לו, כי הלא כבר הודעת ל"ת איך שרשו מר"ע בן יוסף ונתגלגל על הוצאה מרשות לרשות בשבת, ועי"ז נתקן בתקנו תיקון העירוב פה פאדובה העיר... יזוניו לשלוח העתק כתב רבני ויניציאה לכת"מ מיד בלי עיכוב. שותה בצמא זבירו, משה חיים לוצאטו פאדובה, יום א' ח"י לחודש שבט הת"ץ (מנוח נספח י"ח תשה להצטרף)

עירובי חצירות מצוה גדולה

עירובי חצירות מצוה גדולה אמרו ר"ל בשעה שתיקן שלמה המלך ע"ה עירובי חצירות יצאה בת קול ואמרה בני אם חכם לבך וכו'.

(ש"ה מק' שצח)

ואז רשנו היחיד נעשה רשות יחידו של עולם שאין לחיצונים אחיזה משא"כ קודם לכן הם בפירוד ונקרא רשות הרבים רשות חיצונים ... אחרי שהתחלת במצוה גמור וראה וחכם תמיד לעשות פעולות ומצות טובות כדי לשמח זה השם

גרסינן בשבת פרק א' ובעירובין פרק עושין פסין וד"ל אר"י אמר שמואל בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים יצתה ב"ק ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני חכם בני ושמח לבי ואשיבה חורפי דבר עכ"ל... ודע סודם כפי המבואר בכתבי הקודש רבינו האר"י זלה"ה. בסוד עמוק עמוק מי ימצאנו ואני לא באתי לסתום אלא לפרש אפרש הדברי' דע כי העולם מתנהג בשלשה קוין שבמרכבה קו הימין חסד קו השמאל גבורה קו האמצעי רחמים והם הנקראים ידים עליונים קו ימין די הגדולה קו שמאל יד החזקה קו אמצעי יד רמה... שהוא עירובי חצירות ושתופי מבואות קו הימין והשמאל חסד וגבורה הם סוד החצירות והמבואות וקו אמצעי הוא סוד בעל הבית שנטול משתי החצירות והמבואות ומחברם יחד ועשה עירוב כי בהצרף חס"ד שהוא עולה מספר ע"ב למספר גבורה שעולה ר"ו. וע"ב ור"ו הם אותיות עירוב. ואז רשות היחיד נעשה רשות יחידו של עולם שאין לחיצונים אחיזה כי בשיתוף חסד וגבורה יחד בטילים כל הדינים שבעולם והמן נדחה אל ביתו והעיר שושן צולה ושמחה. משא"כ קודם לכן הם בפירוד ונקרא רשות הרבים רשות חיצונים ואין לטלטל מזה לזה... והנה עולה לנו מזה ששני תועליות יוצא ע"י תיקון עירוב ונטילת ידים חדא לשכיני' שאין צריכי' אורה לירד למט'. וגם לשם מ"ב שהוא נטהר ונגבה יותר ע"י הגבהות ידים. ודע מה שכתוב בתיקונים ישנים דף מ"א שכל הגאולות שהיו ושהיו הכל ע"י שם מ"ב. וגם הנקמ' לעתיד יהי' על ידה וזה סוד כי יום נקם בלבי הוא שם מ"ב דאיקרי לבי' דשכיני' ועולה מנין לבי' עיין

מעשה רב

היה עובדא אצל הגאון רבי ר' יונתן אייבשיץ זצ"ל שבעירו היה שם רשע אחד שהיהודים סבלו ממנו צרות רבות, ופעם שלח הגאון הנ"ל את משמשו לתקן עירוב העיר, וכשראה אותו הרשע איך שמשפל וטורח עצמו בעשיית העירוב, רצה לסייעו. והשיב לו: הלא אני שלוחו של הרב, וצריך אני לשאול רשות ממנו, וכשבא לפני הרב אמר לו: שד"ו להניחו לסייע בעשיית העירוב, כי זה הרשע אין לו שום לחלוחית דקדושה, וכבר הגיע קיצו להסתלק מן העולם, אך הבע"ד רוצה להעמידו ולקיימו, לכן שלחו לקיים איזה דבר מצוה, כדי שיהי' לו יניקה מקדושה. ולמחר מת אותו רשע.

(וי"ו יוסף, פ' חוקק)

שם. וכבר נודע שסוד הבת קול היא השכיני' ורבים נבוכי' בזה וגמרא ערוכה היא בפ"ק דברכות בת קול אומר אוי לי שהחברתי את ביתי ומדקאמר ביתי משמע בהדיא שהיא השכיני' כי שם ביתה. ולכן כשתיקן שלמה עירובין ונטילת רואה השכיני' התועלת שיצא לה מזה וללבה שהוא מ"ב. מיד יצאה בת קול ואמרה אם חכם בני ישמת לבי גם אני. ר"ל מה שהי' בני חכם ותיקן זאת לזאת ישמח לבי' שהוא שם מ"ב דאקרי לבי וגם אני בעצמי שגם לי יש הנאה בזה. ולכן בפסוק שני באה כמצווה על הארס ואמרה חכם בני וגו' ר"ל אחרי שהתחלת במצוה גמור וראה וחכם תמיד לעשות פעולות ומצות טובות כדי לשמח זה השם שנקרא לבי וכו"כ למה דווקא זה השם ולא אחר, ואומר הפסוק ואשיבה חורפי דבר ר"ל שע"ז השם אשיב חורפי ומנאצי לנקם מהם ובו אתנקם ע"כ שמת לבי. ובזה מיושב למה תיקן שלמה אלו יחד עירובין ונ"י מפני שהם דומים בעניניהם וסוד אחד להם... התורה אמרה ובאת אל השופט אשר יהי' בימים ההם ועשית על פי התורה אשר יורוך, כי בכל דור ודור אע"פ שקטני ראשונים הי' עבים ממתנינו מ"מ אין לך דור ודור שאינו מתחדש בו דברים הרבה ע"פ פוסקים ותשובות הרבה וסודות הקבל' לכן ירא שמים יחוש לעצמו ומצוה היא המוטלת על חכם שבעירו לחקור בדברים האלה והשם דרך יזכה לראות בישע אלקים. קרבן שבת פרק י"א להגה"ק רבי בצלאל זצ"ל מסלוצק ופרעמיסלא סוד עירובין ותחומין

והנה אף שרובן של הדברים הן למעלה מהשגתנו, אבל אפס קצהו תראה מגולל קדושת מצות עירוב, ולמה שקדו רבותינו הק' במשך דור דור לתקן תיקון עירוב ככל האפשר.

"זכתוב יושר דברי אמת"

ירדנו בגניס ללקוט מתורתן של רבותינו הקדושים נ"ע, בענין שאין למדין הלכה לא מפי למוד ולא מפי מעשה, רק בדרך אשר בחר בנו החכם מכל אדם בספר קהלת (י"ב י) בקש קהלת למצוא חפץ "זכתוב" יושר דברי אמת. כי כאשר ענינו תחזינה מישרים אשר בה בזמן שכל רבותינו הקדושים מייסדי הישוב פה בויליאמסבורג תמכו ועודדו בכתב ידם הק' בתיקון העירוב בשכונתינו המעטירה, עומד מנגד שמועות רחוקות להרחיק את עדותם ולהעיד משמם של רבותינו שחזרה היתה בס, וכולם חזרו על עקבותם שלא ליתן מקום לתיקון הלו, ומעידים זה בכה זה בכה לא ראי זה כדאי זה, וצד השוה שבהם כל החזרות אינן אלא מפי השמועה גרידא. ואנו אין לנו אלא מה שהעלו גדולינו מאורינו על הכתב, וכאשר נבקש למצוא דברי חפץ, יעמדו רק ה"כתבי" יושר דברי אמת, כנר להגלינו ולאור למתיבתינו, לידע הדרך אשר גילך בה והמעשה את אשר נעשה.

אין למדין הלכה לא מפי למוד, ולא מפי מעשה

אין למדין הלכה לא מפי למוד, ולא מפי מעשה (ופי' רשב"ם אם יראה רבו עושה מעשה אל יקבע הלכה בכך דשמה טעה בטעם של פסק דין של אותו המעשה דהרבה טועין בדבר הלמוד) עד שיאמרו לו הלכה למעשה (דשמה אם יבא לידו מעשה ידקדק יותר ויראה טעם אחר בדבר).

(נכח נהלל ק"ל ע"ב)

ועי' ב"ש"ת דברי יחל ל"ח מ"י ל' אות ד' וי"ד סי' מ"ד

ואפ"י אמר בר סמכא מ"מ אין רשות לסמוך ע"ז לעשות מעשה.

הגם אם שמעתי אין אני סומך כלל על עדותן כהאי גונא דרובם כיוזבים

מעיקרא טוב שבהן השומע לא רק ומרמה מילתא למילתא דלא דומה וכו', ואפי' אמר בר סמכא מ"מ אין רשות לסמוך ע"ז לעשות מעשה.
(ש"מ מהר"ם מינן סי' ע"ט)

יש מכח הבינו הדבר ויש שמדמין מילתא למילתא

אך מחמת סהדותא וכו' לא מעלה ולא מוריד כי אין לסמוך כלל בכה"ג ואין לסמוך עליהם כלל, וכמה פעמים אינשי רכוותיה אמרו עתה כה"ג דהוי לגמרי נגד הדין והדת, יש מכח שלא הבינו הדבר וטועין ויש שמדמין מילתא למילתא ויש שעושין כרי להחזיק דבריהם, וכן איתא בפרק יש נוחלין תנו רבנן אין למידן הלכה וכו' שמע מיניה אפי' רב אסי שהיה ת"ח החמיר ר' יוחנן דלא נעביד מעשה עד דאמר להו, מכל שכן אינשי דעלמא דאין לסמוך עליהם כלל.

ש"מ מהר"ם מינן סי' פ"ו, הוב"ד גמ"ר מהר"ם ט"ז סי' ר"ל

שלא יסמכו על המגידים דזמנין שקר ענו והגם דיאמרו אמת לא ידעו שרשן של דברים

בש"ת יוסף אומץ הביא החיד"א מכמה ספרים שכתבו שמועות שונות מה שהעידו לפניהם, והם דברים שאינם נכונים, וכ"ז וד"ל ויהיו דברי אלה להוריע לבני אדם, שלא יסמכו על המגידים דזמנין שקר ענו, וזמנין מפליגים בדברים אשר לא היו, כאשר שמענו כן ראינו זמנין דמשכחת זכבים לכל דבריהם. והגם דיאמרו אמת לא ידעו שרשן של דברים ולא חקרו למען דעת דברים על בורין. ונפיק מינה חרבה כאשר ידעתי ואלהי אמת יחננו בדרך אמת ואל יצל מפינו דבר אמת. עכ"ל.

(ש"מ יוסף אומץ סי' ק')

מה שהעידו מפי צדיקי הדור אין ראוי לסמוך, כי לא שמע זאת רק ממנהרורי מילי אשר שקר בימינם

אתפלא מדוע אחי כ"ת לחפש בפוסקים שאין ראוי לסמוך עליהם בזה, גם מה שהעידו מפי צדיקי הדור אין ראוי לסמוך, כי מעלת לא שמע זאת רק ממנהרורי מילי אשר שקר בימינם וכאשר אמרו שקר בשמי וכו'.

(מנן הגה"ק מלאו י"ע בש"מ דברי חיים ח"א לה"ע סי' ק"א)

דאם רוצים לחזק מה שעשו תולה עצמו באילן גדול בגדול הדור שכן עשה או שכן שמע גם במנו

כן דרך של העמי הארץ בעלי הלשון מדברת גרולות דאם רוצים לחזק מה שעשו דבר שלא כהוגן או מה שאמרו דבר שקר או תולה עצמו באילן גדול באיזה ת"ח או למעלה ממנו בגדול הדור שכן עשה או שמע או שכן שמע גם ממנו כזאת וכזאת, ע"כ שומר נפשו בל יביט על מראהו כזהב פניו ויהרר היטב שכל דבריו שקר ודברי תלומות הן, וישקל בפלס לעשות ולנוהג כפי שלמד המשך מ"א

דברי התלמוד וכמרים יד בתורת משה שחייב מיתה והחרמה, ומכנה אות: בכינויים בזויים כדון זקן ממרה ר"ל.

מרבתיו דברי חד"ל בין לענין דינא ובין לענין מנהג כי ה"ל כבר מוחזקים המה בדברים כאלה.

(ילקוט אגדה י"ד סי' קכ"ג אות י"ח)

בחוצות וברחובות נאמרים משמי דברים הרבה שלא היו ולא נבראו ולא עלו על לבבי מעולם

מסרתי הענין לתלמידים שיכתבו מה שמעו מפי וברדך כלל אשימה עיני על הדברים אם המה הדברים ששמעו מפי כי בחוצות ובדחובות נאמרים משמי דברים הרבה שלא היו ולא נבראו ולא עלו על לבבי מעולם.

(הגה"ק מסאטמאר י"ע נהקדמתו ל"ט ט"ג ופ"ה ע' ל"ה)

(ואם כי דברים אלו כתב הגה"ק מסאטמאר ז"ע כשמסר הדברים בחיים חיותו בבריאותו השלמה לתלמידיו הנאמנים עליו ביותר שבהם בחר לדלות מתורתו לאחרים, וק"ו בן בנו של ק"ו בנ"ד וד"ל. ועי' באריכות בס' חי אנכי לעולם ע' י"ג ר"ד.)

וחסרי תבונה מתחשבים עם סיפורי מעשיות, ואם אלו השקרים נכתבו אח"כ בספר סוברים שהוא ס"ת

וחסרי תבונה מתחשבים עם סיפורי מעשיות שרובם ככולם שקרים וכזבים ומשתנים מפה אל פה בשיניים מן הקצה אל הקצה, ואם אלו השקרים נכתבו אח"כ בספר סוברים שהוא ס"ת. וכבר כתב הרמב"ם ז"ל באגרת תימן על איזה ענין שחלק עליו וד"ל שראוי לך לרעת שהדברים האלה וכיוצא בהם הוא כוזב ולא יהיה לך לראיה לפי שתמצאם כתובים בספרים, שהמכזב כמו שהוא מכזב בלשונו מכזב בקולמוס ואין זה נמנע עליו עכ"ל.

(ויולא משה סוף מלאי של שמועות נ"ע קע"ה ד"ה כבר הנאמר)

(וממש מבחיל הרעיון איך דבר שנצטער בו אותי צדיק יכשל בו זרעו, שהרי הרבר ידוע ומפורסם תוקף התנגדותו הגה"ק מסאטמאר ז"ע ליתן אומן לסיפורי מעשיות בכלל, ובפרט להכריע דבר הלכה ע"פ עובדות וע"י הגדות ע"ז מפי עד ולא מפי כתבם, הלא על זאת ה' לבו הטהור דוה כל ימיו על אלו הבונים תילי תילים של הלכות גבירתא על סמך מה שסיפר רבי זה וסיפורו של ראש ישיבה זה וכו' וכו').

ועי' כל זה בארוכה בהספר הנפלא "חי אנכי לעולם" בראשית דבר ומשם תדרשנו

ותדתינו שגורה להרה"ח המו"מ היו מו"ל הספר הנפלא על מצות עירוב, תהא משכרתו שלמה מן השמים.

ענין דומה לזה מצינו בדברי התשב"ץ (ש"ת תשב"ץ חלק ב סימן לו) שנשאל "אם יש חשש עבירה בתקוני מבואר" (לת"ח). והשיב שם בזה"ל: "ח"ו, אבל הור"ז בזה ה"ז משובח וכו' ומי שלבו נוקפו בזה הדיסוטה גמורה היא או מינות נזרקה בו עכ"ל (ראה לשונו בפנים הגליון). ועי' בש"ת בית אב תנינא שדייק מהלשון שכתב ד"מינות" נזרקה בו, שאין המדובר במי שנמנע מלתקן העירוב מצד חומרא, שהלשון "מינות" היא לשון שמשמשים בו הפוסקים על מי שנוהג חומרא במקום שאמדו להקל. ראה תוספתא תרומות פ"ז המסנין את היין ואת החומץ המבדך על החמה ה"ז דרך מינות. ועי' בסולת למנחה מהגאון בעל מנחת יעקב שהביא בשם תורת האש שמי שנוהג להחמיר בדבר שלא מצינו בה חומרא, כגון במה שנתבטל בששים או בכלי שני היו כמו "מינות" ויצא שכרו בהפסידו. ועי' מרדכי בחולין פרק כל הבשר ס' תרפ"ז לענין שלא לאכול בשר בהמה אחרי גבינה דה"י נראה בעיניו כמו מינות. וע"ע תשו' מהרש"ל שקורא למחמיר נגד הנפסק בש"ס בשם חוטא. הרי לנו דכל חומר הנושא של תיקון עירובין נאמרה אף במקום שיש צדדים להחמיר.

גם בש"ת אב"ז א"ר ח"ס ר"ס ה"רס"ו ולהלן בס' ר"ע נחית שם להקל במקום שאחרים נטו להחמיר באופן תיקון המציאות, שהגה"ק בעל ש"ת יסועות מלכו מקוטנא זצ"ל החמיר שהדלתות צריכות שתהא ראויות לינעל, ובאם מחמת גזירת שרי העיר א"א לנעלו אין לה תיקון, ואילו הגה"ק בעל אב"ז מיקל ודעתו שכיון דשרי העיר יכולים לנעלו שפיר דמי. וכותב שם בס' ר"ס"ו כלפי אלו המחמירים ולא נתנו לתקן העירוב "והמתעקש בזה ומונע מלהעמיד העירובין הוא מחטיא את הרבים ועתיד ליתן את הדין, ושמה לבי שלמעשה לא מלאה לבם של המתעקשים מלהפריע את המעמידים העירובין ממעשיהם".

עיינים לנוכח יציטו כי בכל מקום שמסרו נפשם לתקן עירובין, ושפכו דברי בוז וקלון נגד אלו המחמירים ומתעקשים בכך, לא הי' זה לאלו המתנגדים לכך משום התרשלות, אלא גם על חשבון לוותר על איזהו חומרות ושיטות, ועכ"ל לא נמנעו מלתקן את אשר יש לתקן, בראותם בזה חומרא דאתי לירי קולא, ומי שרצה להחמיר החמיר בעד עצמו, ולאחרים הניח להם לישראל לעשות כפי אשר מצווים ועומדים במצוות חד"ל וכהוראת הש"ע.

אמנם לכל זה אנו צריכים רק היכא שהצריכו לסמוך על איזה קולות בתיקון העירובין. אבל בנידון דיון כפי עדות הגאון"צ הרבנים המכשירים שליט"א הדי לא סמכו בתיקון העירובין דיון על שום קולא, ועשו הכל בתכלית ההידור שיהא בלי שום פקפוק, וא"כ אף בלא כל זה אין מקום לפקפק כלל על תיקונו. ונסיים בדברי הגה"ק מסאטמאר ז"ע (דברי יואל ח"ב ק"ט) וז"ל, בודאי צריך להחזיק בבחינה של לבדי ואף אם ישאר יתידי בכל העולם אין להביט רק אל האמת, ומה שהוא אמת אף כל הדור כאחד אינם יכולים לחלוק עליו ולהכריע נגדו והמה בטלים ומבוטלים נגד ציפורנם של הראשונים עכ"ל. והדברים ק"ו בנידון דיון אשר עין בעין נראה איך שנצח ישראל לא ישקר וקושטא קאי, ועל אף מפלצת הכתבי פלסטר המתחדשים חדשים לבקרים, דעת רוב רובן של שלומי אמוני ישראל איתנה עם דעת קדשם של כל רבותינו מאוריננו מייסדי הישוב אשר ראו לנכון לעודד ולחזק ידי העוסקים בתיקון העיר עם עירוב, כה יעזור ה' הלאה. אמרו חד"ל, אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, יעזור השי"ת שנוכה הלאה והלאה לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם, ולזכות את הרבים לשי"ש, ובזכות שמשמרין ישראל שבתות כהלכתן מיד יהיו נגאלין בביאג"צ במהרה מתוך נחת וכו"ט.

החותמים למען כבוד, עוגג, שמירת וקדושת השבת

ועד תיקון עירובין דוויליאמסבורג

לתועלת הרבים האבן מיר צוגעשטעלט די פאלגענדע טעלעפאן
 נומבערס ווי מען קען הערן איבער די כשרות פונעם עירוב:

(718) 387-4498 • (917) 23-ERIV (34748)

מפת העירוב

לפי עצת הרבנים המכשירים שליט"א, הרחקנו צורות הפתח רחוק
 רחוק מגבולות וויליאמסבורג, ונעשו באופן שלא יוכר לעין הרואה, ורק אם
 מראין לו יראוה, ואין מגלין אלא לצנועין.
 אבל כדי שלא יצא מכשול ח"ו, נצטוינו מפי הרבנים המכשירים שליט"א
 להשים קץ וגבול שעד שם יהיה מותר לטלטל, וכל המטלטל הלאה
 מהגבולות המסומנים, אין זה על אחריות הרבנים המכשירים שליט"א,
 והקולר תלוי על צוארו. ואשר על כן השומר נפשו לא יטלטל רק עד
 הגבולות המסומנים.

כתב הכשר

כס"ד
 א' לסדר בואה יבא אהרן אל הקדש, תשס"ג
 הנני כוח במסירת מודעה לחוועד הרבנים שליט"א שלי וועד תיקון
 עירובין דוויליאמסבורג יצ"ו, שבעזרת חשם יתבדך עברנו ובדקנו את
 הצורות הפתחים שנתקנו לערב את כל שכונותינו וויליאמסבורג
 המעטירה והכל נעשה כדת וכדין ובאופן מעולה עד מאד בבינה
 ובהשכל.

ובזה באנו להכשיר העירוב ויכולין לסמוך
 עליו בלי שום פיקפוק כלל וכלל.

וזאת למדעי שכל חיתר הסילטול עלי הכשר זו הוא רק על תגבולות
 המסומנים ב"מפה" שיתפרסם עלי חוועד תיקון עירובין ולא יותר,
 מטעם שאל"כ יתכן שיוציאו גם מחוץ לגבולי העירוב - שלא נודע
 לרבים ואין לדבר טוה, ועל הסילטול מחוץ לתגבולות אין האחריות
 עלינו.

ת"ו באנו עה"ח

אב"מ יוסף טייטל לערנאן אונטער
 אב"ד האג"ת ע"ד

Handwritten signature

אמרים טייטל העירשקאווויטש
 אב"ד ראלין ע"ד

הק"י שלום קרוין
 ה"מ"ק ארזות